

Методологически бележки

Депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности

Тримесечната статистика за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности представя информация за броя и размера към края на съответното тримесечие на привлечените депозити и предоставените кредити от банките от/на резидентните сектори *Нефинансови предприятия и Домакинства и НТООД*¹.

Тази статистика се изготвя в съответствие с методологията, прилагана при съставянето на месечната парична статистика², като разпределението по икономически дейности се извършва на база на изискванията на *Класификацията на икономическите дейности* на Националния статистически институт.

Източници на данни

Отчетни единици за целите на статистиката за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности са всички банки в Република България, в т.ч. клоновете на чуждестранни банки.

Отчетен период

Отчетният период е едно календарно тримесечие. Информацията представя броя и размера на депозитите и кредитите, разпределени по количествени категории и икономически дейности, към последния календарен ден на съответното тримесечие.

¹ Нетърговски организации, обслужващи домакинствата.

² Методологически бележки относно съставянето на месечната парична статистика са достъпни на интернет страницата на БНБ в раздел [www.bnb.bg/ Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Парична статистика](http://www.bnb.bg/).

Секторно разпределение

Данните се отнасят до депозитите и кредитите на институционални сектори *Нефинансови предприятия* и *Домакинства и НТООД* съгласно изискванията на ЕСС'95³, резиденти на територията на Република България.

Сектор Нефинансови предприятия (S.11) - обхваща институционални единици, които са пазарни производители и чиято основна дейност е производството на стоки и/или оказване на нефинансови услуги.

Сектор Домакинства (S.14) - включва личности или групи от личности като потребители и като предприемачи, произвеждащи пазарни стоки и услуги (пазарни производители), както и като производители на стоки и нефинансови услуги, предназначени предимно за собствена крайна употреба. Тук се включват едноличните търговци и пазарните производители без независим юридически статус.

Сектор НТООД (S.15) – това са юридически лица, чиято основна дейност е свързана с обслужване, подпомагане и съдействие на домакинствата. Техните основни ресурси освен тези, получени от случайни продажби, се получават от доброволни парични вноски или вноски в натура от домакинствата в качеството им на потребители, от плащания, извършени от сектор *Държавно управление*, и от доходи от собственост. Тук се включват синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църкви и религиозни общества, читалища, културни и спортни клубове.

Валутна структура

Показателите са със следното валутно разпределение:

- *Левове;*
- *Евро;*
- *Други валути* (всички чуждестранни валути без евро).

Позициите в чуждестранна валута са представени в тяхната легова равностойност, като се прилага официалният обменен курс на БНБ към края на отчетния период.

³ Детайлната секторна класификация, съгласно изискванията на Европейската система от сметки (ЕСС'95) е достъпна на страницата на БНБ в раздел www.bnb.bg/ *Статистика/ Методологически бележки/ Институционални сектори.*

Инструментални категории^{4,5}

Депозити

В обхвата на инструмент депозити се включват задълженията на банките по:

- Овърнайт депозити;
- Депозити с договорен матуритет;
- Депозити, договорени за ползване след предизвестие;
- Репо-сделки;
- Кредити.

Кредити

Инструментът обхваща вземанията на банките по:

- Овърдрафт;
- Кредити, различни от овърдрафт;
- Репо-сделки.

Разбивка на кредитите по цел на използване (само за сектор Домакинства и НТООД)

- *Кредити за потребление* – кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, употребявани лично от домакинствата.
- *Жилищни кредити* – кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, включително за строителство и за подобрения на жилища.
- *Други кредити* – всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, включително кредити за обучение и лечение. В показателя се включват всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите за НТООД.

⁴ Допълнителна информация за обхвата на отделните инструментални категории е публикувана в “Методологически бележки” към месечната парична статистика, достъпни на интернет страницата на БНБ в раздел [www.bnb.bg/ Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Парична статистика](http://www.bnb.bg/).

⁵ Депозитите и кредитите се отчитат по номинална стойност, т.е. в тях не се включват начислените, но неизплатени лихви.

Матуритетна структура на кредитите

Кредитите, различни от овърдрафт, са представени според оригиналния им матуритет, т.е. те са разпределени съгласно първоначално договорения срок, преди изтичането на който кредитът не може да бъде погасен без да бъде наложена санкция.

- до 1 година;
- над 1 до 5 години;
- над 5 години.

Разпределение по икономически дейности

Депозитите и кредитите на сектор *Нефинансови предприятия* са разпределени в седемнадесет отрасли на икономиката. До 31.12.2008 г. представянето по икономически дейности е съгласно *Националната класификация на икономическите дейности* (НКИД – 2003). След 31.12.2008 г. депозитите и кредитите са отраслово разпределени в съответствие с *Класификацията на икономическите дейности* (КИД – 2008)⁶ на Националния статистически институт, чрез която се осигурява прякото приложение на *Статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност* (NACE Rev. 2).

Количествени категории

Депозитите и кредитите на резидентните сектори *Нефинансови предприятия* и *Домакинства и НТООД* се разпределят по количествени категории в зависимост от размера на всеки отделен кредит или депозит. Всеки кредит или депозит се отнася само в една количествена категория.

⁶ Класификацията на икономическите дейности (КИД – 2008) е достъпна на интернет страницата на НСИ в раздел <http://www.nsi.bg/> Продукти и услуги/ Публикации/ Тема “Статистически класификации”/ Класификация на икономическите дейности 2008 (КИД-2008).

Разпространение на информацията

Българска народна банка публикува на интернет страницата си пълен комплект от таблици с данни за тримесечната статистика за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности. Данните са представени:

- В четири статични таблици, обхващащи данни за отрасловата структура на депозитите и кредитите, разпределени по вид или по количествени категории (www.bnb.bg/ Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности/ Тримесечни данни);
- В четири таблици, представящи динамиката на депозитите и кредитите, разпределени по икономически дейности или количествени категории (<http://www.bnb.bg>/ Статистика/ Парична и лихвена статистика/ Парична статистика/ Депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности/ Динамични редове).

Данни за статистиката за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности се публикуват и в отчетите за първото полугодие, и в годишните отчети на Българската народна банка.

Данните се предоставят едновременно на всички потребители съгласно календара за разпространение на статистически данни ⁷.

Политика на ревизии

Публикуваните данни за статистиката за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности, подлежат на ревизии, които се извършват в следните случаи:

- Получаване на допълнителна информация, неправилна класификация, усъвършенстване на отчетните процедури и отстраняване на допуснати грешки в предоставените данни от страна на отчетните единици;
- Промяна в прилаганите методологически стандарти.

Ревизираните позиции се обозначават в засегнатите таблици.

⁷ Календарът за разпространение на статистически данни се публикува на страницата на БНБ www.bnb.bg/ Пресцентър/ Събития/ Календар.

Контакти

За въпроси по методологията, прилагана от Българската народна банка или относно публикуваните данни, можете да се обръщате към: Даниела Добрева, началник отдел „Парична и банкова статистика“ (dobreva.d@bnbank.org), или на адрес mbstatistics@bnbank.org, или по пощата на следния адрес:

Българска народна банка

Дирекция „Статистика“

Отдел „Парична и банкова статистика“

Пл. „Княз Александър I“ № 1

1000 София, България